

چکیده

پژوهش حاضر، با هدف کلی بررسی علل مراجعات مجدد بیماران به بیمارستانهای خصوصی تحت نظارت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی ایران در نیمه اول سال ۱۳۷۶، صورت گرفته است. برای این منظور، در سه بیمارستان خصوصی، پرونده‌های بالینی ۲۳۲ بیمار از جامعه بیمارانی که بیش از یک بار در بیمارستانهای مورد نظر بستری شده بودند، مورد مطالعه قرار گرفت و اطلاعات مورد نیاز پژوهش با استفاده از چک لیستی که توسط خود پژوهشگر تهیه شده بود گردآوری گردید.

یافته‌ها نشانگر آن بود که از کل بیماران مورد مطالعه، ۵۰/۹ درصد آنها زن و بقیه مرد بوده و بیشترین نسبت مراجعات مجدد (۵۶ درصد) در بین بیماران ۵۰ ساله با بالا، صورت گرفته است. همچنین بررسی‌ها نشان داد که:

- بیشترین نسبت (۵۴/۳ درصد) مراجعات مجدد به علت بروز مشکل، نقص یا عارضه‌ای مرتبط با بیماری و بستری قبلی بوده‌اند، ۲۷/۶ درصد آنها به علت پیدایش بیماری یا مشکل جدیدی بوده‌اند، که ارتباطی با بیماری قبلی نداشته است و ۱۸/۱ درصد نیز به منظور پیگیری و تکمیل درمان صورت گرفته‌اند.

- مراجعات مجدد گروه اول، بطور کلی، به یکی از علت‌های زیر صورت گرفته است:

درمان ناقص، عود بیماری، تشخیص نادرست، ترخیص بامیل شخصی، لغو عمل جراحی، عفونت بیمارستانی، ترخیص موقت، عوارض عمل جراحی و عوارض بیماری.

- درمان ناقص با ۳۳/۳ درصد و عفونت بیمارستانی و تشخیص نادرست هر یک با ۱۲/۷ درصد، مهم‌ترین علت‌های مراجعه مجدد بیماران بوده‌اند.

- بیشترین درصد درمان‌های ناقص (۵۷/۱ درصد) و همچنین $\frac{۳}{۴}$ تشخیص‌های نادرست، در مورد زنان رخ داده بود، در حالیکه بیشترین موارد عفونت (۶۲/۵ درصد) در میان بیماران مرد بروز کرده بود.

- بیشترین نسبت‌های مراجعه مجدد مربوط به بیمارانی بوده است که در بستری اول خود به یکی از بیماری‌های سیستم گردش خون (۱۶/۴ درصد) و یا بیماری‌های سیستم گوارش (۱۲/۹ درصد) مبتلا بوده‌اند. در مراجعه دوم ابتلا به بیماری‌های سیستم گردش خون (۱۴/۷ درصد) و نئوپلاسمها (۱۳/۸ درصد) بیش از سایر بیماری‌ها دیده شده است.

- فراوانی مراجعه مجدد در بین بیمارانی که در مراجعه نوبت اول خود بین ۱ تا ۳ روز در بیمارستان بستری بوده‌اند، بیش از سایرین بوده است (۴۴/۸ درصد). ضمن آنکه ۵۳/۴ درصد بیماران در

مراجعه دوم نیز بین ۱-۳ روز بستری بوده‌اند. میانگین مدت اقامت در بستری اول ۵/۲۹ روز و در بستری دوم ۴/۹۷ روز بوده‌است.

- اغلب (۵۳/۴ درصد) بیماران در مراجعه اول، تنها تحت درمان داروئی بوده و ۴۴ درصد آنها درمان جراحی داشته‌اند. ۵۶ درصد بیماران در مراجعه دوم نیز تنها درمان داروئی دریافت داشته‌اند.

- ۸۷/۵ درصد عفونتها مربوط به بیمارانی بوده است که در بستری اول جراحی شده بودند. در حالیکه تمامی تشخیص‌های نادرست و ۷۱/۴ درصد درمانهای ناقص مربوط به آن دسته از بیمارانی میشده که نوع درمانشان در بستری اول، داروئی بوده است.

- بین علت مراجعه مجدد و جنسیت بیمار، همچنین بین علت مراجعه مجدد و طول مدت اقامت در مراجعه اول ارتباطی دیده نشد، اما نتایج آزمون‌های آماری نشان داد که بین علت مراجعه مجدد با دو عامل سن بیمار و نوع درمان در مراجعه اول ارتباط وجود دارد. ($p=0.5$)